

HUBER R. — Empire ottoman, carte statistique des cultes chrétiens dressée par —. Le Caire, Bander et Gross. Միտոթիւն 1,50×0'90 Տր.ս.

Քաղաքական քաղաք մը չէ այս աշխարհա-
ցոյցը, այլ աւելի ազգագրական վիճակագրական
աղետակ մը, յորում շատ պայծառ կը տեսնուի
քաղաքներու կից ղեկավարած գունտիշներու
ձեռքով թէ եւրոպական թուրքերն կ'ապրող գաւա-
ռուացի մէջ կուտարուած ազգայնութիւններն ինչ-
պիսի եւ նոյնի տարածութիւնը դժեք տեսնել։ Ազ-
գային պատրիարքներու, ազգայնականներու, հիւպա-
ռոսներու ձեռն, պատմական աղբիւրութեանց վրայ
հիմնուած ըլլալով բաւական վստահելի է եւ գա-
լափար մը կու տայ թէ եւրոպայի գաւառացի մէջ
մը ազգը գերակշռող տարրը կը կազմէ։ Ասոր կը
նպաստեն աշխարհայայցին կցուած շուրջ աշխա-
կներն ալ, որոնց մէջ միւս մի նշանակուած է իւրա-
քանիցի հասարակութեան ոչ միայն եկեղեցեաց
այլ նաեւ այլեւայլ առարկանի դպրոցաց թիւն
առանձին առանձին։

Ուստի ոչ միայն եկեղեցական եւ վիճա-
կագրական, այլ եւ քաղաքական եւ ազգագրական
տեսակետով կարեւոր աշխատութիւն մը եւ միակն
իւր տեսակին մէջ կը ներկայանայ այս գործը։ Սա-
կայն մեզի համար աւելի հետաքրքրական պիտի ըլլայ
Արիական Խորհրդի բաժինը, որ մինչեւ Մայիսի
վերջն կ'իմանաթ թէ ըլլալ պիտի տեսնէ նոյն հեղինա-
կին աշխատութեանը աւելի մեծ ծաւալով։ Մինչ-
դեռ առաջիկայիս մէջ Հայերն հաղի հինգ վեց տեղ
երեսն կու գան, վերջնայն մէջ մեծաթիւ հասա-
րակութիւններէն մին պիտի նկատուին։ Ասոր
կ'անդրադառնանք ապա։ Ար յանձնեմք թէ մին եւ
թէ միւսը լուրջ ուշադրութեան։

Հ. Մ. ԱՊՊՈՑԵԼԵՆ

ՄԱՅԵՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՌԱՅԵՆԱԳԻՏԱԿԱՆ-ՀՈՐԵՎԱԿԱՆ ՀՐԴ- ՏԵՐԵԿԱՌԹԵՆՆԵՑ 1896—1910

(ԸՆԴՈՒՆԱԿԱՆ)

311. Bénéard Auguste. — Le clergé na-
tional arménien: L'Arménie, 1903, Nr. 176.
312. — — L'église arménienne: ՄԱՊ 1903,
Nr. 173.
313. — — Les lettres et les arts en Arménie:
ՄԱՊ 1905, Nr. 200.
314. — — La littérature populaire arménienne:
ՄԱՊ 1904, Nr. 188.
315. — — La littérature arménienne: ՄԱՊ
1902, Nr. 170.
316. — — Le Royaume d'Arménie: ՄԱՊ 1902.
316a. Benedetti. — La Question d'Orient:
Rev. d. deux mond. 1897. 1° Janv., p. 43—77.
Nr. 167.

317. Benndorf P. — Durch die Krim und den
Kaukasus. Reisebriefe. Leipzig, Eduard Strauch, 1899, 8°,
pp. 58. M. 1.50.

[ՀԱՊՊՈՑ. "ՀԱՊ, 1899, էջ 85 (Հ. 8. Տ.):]

318. Bent J. Thod. — [Biographie]: Ath. 1897,
May 15, p. 657; — Globus 71, p. 363.

*319. — — Travels amongst the Armenians:
Contemporary Rev. 70 (1897), p. 693—709.

[ԹԱՊՊՈՑ. "Բազմ", 1897, էջ 25-27 (Հ. 8045.
Յոյսնան):]

320. Bent J. F. — Notes on the Armenians in
Asia Minor: Journ. Manch. Geogr. Soc., p. 220—222.
[Manchester 1890—1896.]

*321. Bérangier Dom. Théophile. —
Récits arméniens. Un nouveau tannaturge: Saint Ex-
péit, martyr en Arménie et patron des causes urgentes:
Mission Catholiques 1896. 13 Mars, p. 128.

*322. Bérard Victor. — L'affaire turque:
La Revue de Paris 1901, 15 Decembre.

323. — — La politique du Sultan. 3e éd. Paris
Calman Lévy, 1897. pp. XIX+361. Fr. 3.50.

[ՀԱՊՊՈՑ. "ՀԱՊ, 1897, Թ. 4: Mechveret 2 (1897)
Nr. 43 (Salomon Reinach).]

*324. — — 4° édit. ՄԱՊ. 1910:

*325. — — Le Sultan et l'Europe. Paris, Cal-
mann Lévy, 1896.

*326. — — La Révolte de l'Asie. 2e édit. Paris
1910? Fr. 4°.

327. — — The Sultan and his Subjects: Armenia
(Bost.) 2 (1906), Nr. 9, p. 40—3.

328. Berberian Minas — Kuvauksia Ar-
menia (— Հայկական նշմարներ): Helsinki, 1907—
1908, 8°, p. 31: Սրտատու. Գիննական "Volvoja"
Թերթէն։

329. Berberow R. — Die Armenier in der
Russien über Russland: Ein Sammelwerk. Herausgegeben
von J. Melnik. Frankfurt a. M. 1908, p. 640—656.

330. Berchem Max van. — ՏՊՐՐ Lehmann-
Haupt. Materialien.

331. BergerPhilippe. — Auguste Carrière:
Journ. des débats, 114 (1909), Nr. 29.

332. Bergmann Eduard v. — Aus Meso-
potamien: Der christl. Orient 1 (1900), p. 172—77.

333. — — Das Christentum im Kaukasus: ՄԱՊ
2 (1901), p. 106—116, 124—5.

334. — — Von Trapezunt nach Diarbekir: ՄԱՊ
1 (1900), p. 122—126.

335. — — Die Gefahren der Mohammedaner-
Mission: Der christl. Orient 1897, p. 57—60.

336. Bericht, abgestattet am Internationalen
Sozialisten-Kongress in Kopenhagen von der armenischen
sozial-revolutionären Partei "Dasebnakzutiun" (Türkri-
Kaukasus—Persien). Genf 1910. 8°, p. 82.

[Նոյնը նաեւ գտնուի ՄԱՊ-ում intr. Rapport
présenté etc]

337. Bericht des Hilfskomitees in Erzerum: Der
christl. Orient 1897, p. 92—93.

338. Bericht über die Tätigkeit d-r schweize-
rischen Hilfsvereine für Armenien 1896—97. Heraus-
gegeben von dem Zentralbureau der Hilfsvereine in
Neuchâtel. Neuchâtel, Attinger, 1897. 8°, p. 56. Fr. — 60.

- *374. Blankstein M. van. — Etymologien: Jf. 23, p. 131—5. [*Երկու հայ. բաց ցանկի վրայ*].
- *375. Das Blaubuch über Armenien: Neues Wiener Journal 1896, Nr. 614.
- *376. Bludau Aug. — Das Comma Johanneum (I Joh. 5, § 7) in den orientalischen Uebersetzungen und Bibeldrucken: Oriens Christianus 3 (1903), p. 126—47. [*Հմտ.* "ՀԱ.", 1904. էջ 62:]
- *377. Das Blutbad von Arabkir: Der christliche Orient 1897, p. 6—17.
- *378. Das Blutbad von Urfa: Der christliche Orient 1897, p. 246—9.
- *379. Die blutigen Vorgänge in Armenien (nach den Briefen der Missionäre): Die kathol. Missionen 1896, p. 49, 73.
- *380. Bericht über den Stand der Ausgrabungen in Boghazkoi (Kleinasien): Memnon 2, p. 101.
- *381. Boissier Alfr. — En Cappadoce. Notes de voyage. Genève 1897. 8°, pp. 51 և Globe 36 (1897), Mém., p. 75—113. 8 Tab. և 39 (1900), p. 41—4. 1 T. [*Հմտ.* JRAS 1898, p. 439. (T. G. Pinches.)]
- *382. Boisson Abdon P. — L'agitation anglo-arménienne. Paris, J. Manin, 1896. Extr. de la Nouv. Revue moderne 1896, 15 Avril.
- *383. Bonelli A. L. — Տե՛ս Ciardi Dupré.
- *384. Bonwetsch N. — Eznik's Widerlegung der Sekten: Theologisches Literaturblatt, 20 (1900), Nr. 19 u. 20.
- *385. — — Տե՛ս Hippolytus.
- *386. Bordeaux Paul. — [Mansolée tartare en Arménie]: Bull. Soc. nat. des antiquaires de France (1899), p. 384 f.
- *387. Boré Eugen. — Forscher und Missionär im Orient (1809—1877): Hist.-pol. Bl. 130 (1902), p. 405—18, 565—79.
- *388. Bornmüller J. — Novit. Florae orientalis: Mitteil. d. thüring. botanisch. Vereines [1906], p. 1—50, 79, 1907, p. 42—53.
- *389. Bourge G. — Batoum: Bull. Soc. geogr. comm. P. 21 (1899), p. 201—8.
- *390. Bouteau Alex. — Le mont Ararat: Monde moderne 3 (1898), p. 201—8.
- *391. Boyadjian G. — Chants populaires arméniens. Recueillis et transcrits par —. Avec accompagnement de piano par A. Sériey. Adaptation française des paroles par A. Tchobanian. Introduction par Pierre Aubry. Paris, E. Demets, 4°, p. 32. Fr. 5—.
- [*Տես նաև հայ. գրքի մէջ*].
- *392. Brandenburg Erich. — Bericht über eine Reise in Anstolien im Sommer 1906: Memnon 1, p. 19—40 (ill.).
- *393. — — Kleinasatische Untersuchungen: Or. Lz. 10, p. 313—9, 360—5, 2 T.
- *394. — — Phrygien u. seine Stellung im kleinasiatischen Kulturkreis. (= Der alte Orient. 9. Jahrg., Nr. 2.) Leipzig, Hinrichs, 1907, p. 31 (ill.). Mk. 0'60.

- [*Հմտ.* Etnogr. Obozrénie 1907, 3, p. 103 f. (E. E.). — Rev. de l'hist. des rel. 57, p. 128 (R. Dussaud).]
- *395. Brandes Georg. — Armenien og Europa, foredrag holdt i Berlin, den 2. Februar 1903: Tilskueren Mai (1903), p. 349—359.
- *396. — — Armenien und Europa. Vortrag, gehalten zu Berlin am 2. Februar 1903. Herausgegeben von der Union des Étudiants arméniens de l'Europe. Genf 1903. 8°, p. 24, Fr. —'40.
- [*Հմտ.* "Մշակ.", 1903, № 77: — "Միմնա", 1903, № 4:]
- *397. — — L'Arménie et l'Europe. Genève 1903. Fr. —'50.
- *398. — — Europe and Armenia. Trans. C. A. Y.: Armenia (Bost.) 2 (1906), Nr. 9, p. 5—11.
- *399. Bratke. — Althristliches in koptischer und armenischer Sprache: Leopoldina (Leipzig) 17 (1897), p. 529.
- *400. Braun Fritz. — Ein Ausflug zum Alemdagh (Kleinasien): D. Rundsch. f. Geogr. u. Stat. 24 (1902), p. 317—21.
- *401. Breasted James Henry. — When did the Hittites enter Palestine?: Amer. Journ. of Sem. language 21 (1904), p. 153—8 (ill.).
- *402. Breccia E. — Mitridate I. il grande, di Partia: Beitr. 2, alt. Gesch. 5 (1905), p. 54—59.
- *403. Bréhier Louis. — Les colonies d'Orientaux en Occident au commencement du moyen âge Ve—VIIIe siècle: Byz. Zeitschr. 12, p. 1—39.
- [*Հմտ.* Rev. cr. 1904. I., p. 77 (My.): "Արար.", 1904, № 6 (Մշակույթ Գ.):]
- *404. — — L'église et l'Orient au moyen âge: Les croisades. (Bibliothèque de l'enseignement de l'hist. ecclésiastique). Paris, Gabalda et Com. 1907. XIII, p. 388.
- [*Հմտ.* Anal. Boll. 26, p. 324 f. (P. Festers). Bibl. de l'éc. des chartes 68, p. 586 (F. Chalandon). — Jour. des Savants 107, p. 109 (A. Lachaire). — Revue Cr. 107, I., p. 273 (M. D.). — ROC., II, p. 444 f. — Civiltà catt. 107, I., p. 90 f. — Th. Rev. 107, p. 407 f. (Marx). — Byz. Z. 16, p. 618—24 (E. Gerland). — Rev. de l'Or. Lat. II (1907), p. 271—3 (J. B. Chabot).]
- *405. — — Le schisme oriental de XIe siècle. Paris, Leroux, 1899. 8°, XXIX, p. 312.
- [*Հմտ.* Bzx. Zeits. 9 (1900), p. 552—4 (Ch. Diehl). Rev. d. quest. hist. 66 (1899), p. 614—15 (A. d'Avril). — Le moy. âge 2 série, t. 3 (1899), p. 342—8 (Ch. Guinebert). — Ét. pub. d. pères de la Comp. de Jésus 83 (1900), p. 133—5 (F. Tourebize). — The English hist. Rev. 15 (1900), p. 353 f. (H. M. Gwatkin). — Bull. crit. 1900, Nr. 14, p. 264—8 (G. Millet).]
- *406. — — De l'influence des Orientaux sur la civilisation occidentale au commencement du moyen âge (Ve—VIIIe siècle): Verh. 13. Or.-Kongr. p. 364—8.

(Հրահանգներ)

Հ. Գ. ՓԵՐՍՈՆԱԼ

ՀԱՐԱՐԱՐԱՐՈՒՄԻ ԵՄ ԳՐԱԳՐԱՐԱՆՈՒՄԻ ԽՐԱԳՐԱՐ Դ. ԲՈՒՅՈՒՆԵԼԻ Գ. ԳՐԱՐՈՒՄ
ԳՐԱԳՐԱՐԱՆ. ՄԻՒԹԱՐԱՐԱՆ 8 ԳՐԱՐԱՆ